

Peter Fischer-Møllers afskedsgudstjeneste

Taler

Peter Fischer-Møller
Biskop

Dato

21. august 2022

Sted

Roskilde Domkirke

Omstændigheder

I forbindelse med markeringen af stiftets 1000-års jubilæum holdt Peter Fischer-Møller sin afskedsgudstjeneste som biskop i Roskilde Domkirke

En biskop, som for en generation siden nærmede sig pensionen, konstaterede, at det tilsyneladende gik med Gud, som det går med mange mennesker: Vi bliver mildere med årene.

I hvert fald havde han bemærket, når han gik i kirke rundt om i stiftet, at han stadig sjældnere lagde øre til doms- og dunderprædikener, mens han meget ofte hørte om Guds nåde og barmhjertighed, om Guds grænseløse og betingelsesløse kærlighed.

Hvordan ser det ud i dag?

Her i foråret var der nogle præster, der meldte sig på banen med en bog med overskriften ”Må vi være her – folkekirken efter Luther”, hvori de ønsker et opgør med, hvad de opfatter som Luthers meget negative menneskesyn, et opgør med Luthers optagethed af arvesynden og opfattelse af os mennesker som hjælpeløst indkrogede i os selv. Særligt vil præsterne her gerne af med folkekirkens forpligtelse på Den augsburgske bekendelses skarpe formuleringer om menneskers mulighed for evig fortabelse.

Evig fortabelse. Det lyder helt ærligt heller ikke så rart.

Men det er jo svært at komme uden om, at Jesus selv godt kunne formulere sig ret skarpt, som vi hører det i evangeliet til i dag, som jeg læste op lige før. Lidt forstyrrende kunne man synes på sådan en dag, hvor vi er samlet for at fejre Roskilde Stifts 1000-års jubilæum. Hvor vi nu i flere dage har spist 1000-års pølser benævnt Gerbrand, Absalon og 3 x Peter - fordi det hedder alle biskopper

på Sjælland lige nu - og hørt smuk korsang og lyttet til gode foredrag og oplevet gadeteater, og folk fra de folkekirkelige skoletjenester har taget os og børnene ud på den store tidsrejse. Vi er glade og fornøjede og fyldt med vores egne indtryk. Men det er tilsyneladende ikke nok.

Det duer ikke at vende det døve øre til Jesus. Ja faktisk er det lige det, Jesus går i kødet på med sit indledende billede af børnene, der sidder på torvet og ikke gider lytte til hinanden og derfor heller ikke kommer i gang med at lege med hinanden.

Så lad os lytte lidt nærmere på den opsang, Vorherre giver os i dag.

Den har sit udgangspunkt i hans egne erfaringer med mennesker. Det var begyndt med Jesu fætter Johannes Døbereren. Han var virkelig en dommedagsprædikant af format: ”Øksen ligger allerede ved træets rod, og ethvert træ, der ikke bærer god frugt, vil blive hugget om og smidt i ilden.”

I forsømmer Gud og hinanden, sagde han. Og folk mærkede, at han ramte noget i samfundet og i den enkelte. Men blev han ikke lidt for fanatisk, som han stod derude i ørkenen ved Jordanfloden i sin kamelhårskappe og levede af græshopper og vilde biers honning. Det syntes i hvert fald præsterne og folkets ledere, så de gik hjem igen og fortsatte i den vante skure.

Jesus blev døbt af Johannes, lyttede til hans ord og anerkendte hans anliggende, men gik selv en anden vej. Han så, hvordan mennesker savner opmærksomhed og kærlighed. Han talte om det og ødslede med det, hvor han kom, han indbød til fest og fællesskab og sagde, at det var som et bryllup med ham selv som brudgom og os som brud. Men det syntes de toneangivende var mindst et par numre for overgearet. Og hvad der kom ud af det, vender jeg tilbage til om lidt.

Hvad med os her i dag? Er vi parat til at lytte og lege med?

”I ligner børn,” siger Jesus til sin egen tids pæne, arbejdsomme og ansvarlige voksne. I ligner børn, når de er værst, når de sidder og keder sig og ikke gider hverken det ene eller det andet. Eller rettere, når de har stirret sig blinde på deres eget, og derfor slet ikke vil være med til noget af det, de andre foreslår. Børn kan imidlertid sjældent sidde og surmule hver for sig i mere end fem minutter, før der sker et eller andet, som afleder deres opmærksomhed: En motorcykel, der

kører forbi på vejen - og de løber derhen og ser på den, nøj hvor flot. Og se, der er en spand og en skovl, og så er de i gang med at lave deres egen motorcykelbane inde mellem buskene.

Men vi voksne kan låse os selv og hinanden meget mere alvorligt fast i vores egne forestillinger. Tænk bare på, hvor meget der bliver talt om stress, og hvor travlt vi har, og hvor meget vi skal nå og alt det, vi desværre ikke har tid til. Men hvad er det egentlig, vi har så travlt med? Ja, vi har jo arbejde og vi skal efteruddanne os, så vi kan hænge med udviklingen. Og så skal huset og bilen passes eller måske skiftes ud. Og fitness skal der til for helbredets skyld og...

Og det er alt sammen udmærket, men hvor blev legen af? Hvor blev lydhørheden af? Hvor blev opmærksomheden overfor andre mennesker af? Hørte vi på den klagesang, tanten i ældreboligen sang? Gav vi os tid til at lytte til hendes sorg over at være blevet alene? Eller sagde vi: Det var hyggeligt, nå ups, er klokken så mange? Jeg må skynde mig videre. Hav det godt så længe!

Og hvordan er det med den verden, Gud har skabt og betroet os at forvalte. Hvor godt går det lige? Ja, vi taler nu alle sammen om, hvor vigtigt det er med den grønne omstilling, men gør vi noget ved det? Gør vi nok? Eller vender vi det døde øre til, når folk med forstand på tingene siger, at der skulle fire jordkloder til, hvis alle mennesker skulle leve på et materielt niveau som vi. Så måske skulle vi prøve at skrue lidt ned for forbruget og bruge vores tid og kræfter på noget, der slider mindre på kloden, for eksempel at gå en tur og glæde os over alt det fantastiske liv, som endnu bare er der?

”I ligner børn, der sidder på torvet og råber til de andre!” Siger Jesus til os. Hvad kommer det dig ved! Råber vi tilbage. Kan du ikke bare blande dig udenom! Det er vel vores liv? Hvis vi nu har lyst til at reparere på huset og passe haven og bilen og klaske ud foran fjernsynet om aftenen og drømme om næste ferie, kan du så ikke være ligeglad! Kan vi ikke bare få lov at leve, som vi har lyst! Hvorfor skal Jesus forstyrre freden?

Men stop lige en gang. Hvorfor er det egentlig, vi reagerer sådan her? Hvorfor kan vi ikke lade være med at lytte til ham? Hvorfor opsøger vi ham her i kirken og lukker ham ind i vores liv? Er det ikke, fordi han rammer et ømt punkt, fordi vi føler, at der er noget, der mangler, at et eller andet er galt?

Jesus har spillet på fløjte for os i 2000 år. Han har provokeret os med sine historier, han har peget på de små, de gamle, de svage, de udstødte og sagt: Se dem, det er dine medmennesker. Han har peget på himlens fugle og liljerne på marken for at få os til at fatte den skønhed og rigdom, Guds skaberværk rummer. Og han har i ord og gerninger vist, at kærligheden er og skal være omdrejningspunktet for vores liv med hinanden og verden.

Men hvad har det hjulpet? Ser vi os omkring, er det ikke freden og kærligheden og omsorgen for de mest udsatte og skaberværket, der falder i øjnene. Der er mere brok end glæde. Opdelingen i dem og os med tilhørende fjendebilleder og uforsonligheder trives kun alt for godt.

Ærlig talt. Der var ikke noget at sige til det, hvis Jesus kastede håndklædet i ringen og sagde: I kan rende mig! Nu gider jeg ikke mere! Men det gør han ikke. Han stiller op nok en gang her i dag og giver os en opsang. Fordi han elsker os og ikke kan holde ud at se os nøjes med et liv, der er skruet ned på vågeblus. Fordi han har brug for os, brug for at vi får øje på den natur, vi lever i og af og de medmennesker her og rundt om i verden, der har brug for os og vores opmærksomhed og vores hjælp.

Jesus brugte sit liv på det projekt, han endte med i den grad at provokere præsterne og folkets ledere, så de valgte at få ham dømt og henrettet som en forbryder. Men han opgav ikke sin kærlighed til denne verden og os mennesker. Han døde på sit kors, men døden fik ikke gjort det af med ham. Historien om ham, har her på stedet i 1000 år haft Roskilde Stift som en slags ramme og domkirken som samlingspunkt.

Evangeliet er stadig spillevende, afslørende, inspirerende og provokerende. Jeg beder til, at det må fortsætte med at være sådan mange år endnu - måske 1000 år mere?

Amen

Kilde

roskildestift.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-fischer-moellers-afskedsgudstjeneste>